

ENTRANCE: Ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας των μη επιχειρηματιών ακαδημαϊκών στην Ευρώπη

Παιδαγωγικές κατευθυντήριες γραμμές

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2020-1-CY01-KA203-065982

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το παρόν εγχειρίδιο εκπονήθηκε από την Dr Orsolya Ihasz, Dr Orsolya Ihasz, Bettany Centre for Entrepreneurship , Cranfield University (UK) σε συνεργασία με τους εταίρους του έργου

Περιεχόμενα

Εταίροι του έργου	4
1. Εισαγωγή στην εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα	5
2. Σκοπός (Στόχος και λογική)	6
3. Αναστοχασμός	6
Αναστοχασμός της εθνικής πιλοτικής εφαρμογής	6
Ομάδα-στόχος Αναστοχασμός ανά χώρα Εμπειρία	7
4. Μέθοδοι μάθησης	8
Περίληψη της μεθοδολογίας ENTRANCE	8
Παρουσίαση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης ENTRANCE	10
Σχεδιασμός του MOOC	10
Πλεονεκτήματα και οφέλη του MOOC	11
Πιθανές δυσκολίες για τη χρήση MOOC	12
Μέθοδοι παροχής MOOC	12
Παιδαγωγικές προκλήσεις	14
Πώς να αυξήσετε την επιχειρηματική αυτοπεποίθηση;	14
Πώς να διατηρήσετε την προσοχή μέσω της παρακίνησης;	14
4. Μαθησιακά αποτελέσματα	15
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (ILOs)	15
Συμπεράσματα	15
Annexes	17
Annex I	17
Annex II	18

Εταίροι του έργου

1. Εισαγωγή στην εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα

Για να εντοπίσουμε εν συντομία τις ρίζες της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα, θα βασιστούμε σε τρεις προσεγγίσεις που επηρέασαν τις παιδαγωγικές εξελίξεις της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα. Πρώτον, ήταν ο ρόλος της διοικητικής εκπαίδευσης και της επιχειρηματικής εκπαίδευσης για τους ηγέτες, η εκπαίδευση σχετικά με την αυτοαπασχόληση για τη βελτίωση της οικονομικής ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο και, τέλος, η προσωπική ανάπτυξη για τη δημιουργία πιο δημοκρατικών κοινωνιών μέσω της ανάπτυξης ηγετικών ικανοτήτων, της κατάρτισης δεξιοτήτων και της δημιουργίας κοινοτήτων. Οι δύο βασικές αρχές για την εκπαίδευση σε θέματα επιχειρηματικότητας συνδέονται στενά με (1) την αύξηση του επιπέδου απόδοσης και (2) την απελευθέρωση της δυναμικής του ατόμου και της δημιουργικότητας για την απελευθέρωση της στάσης του "μπορώ να κάνω". Υπάρχει διαφορά μεταξύ της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα και της εκπαίδευσης σχετικά με την επιχειρηματικότητα. Ενώ η μία επικεντρώνεται στο συνδυασμό δύο βασικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων, όπως η βιωματική και η αναστοχαστική μάθηση, η δεύτερη χρησιμοποιεί περισσότερο το παραδοσιακό στυλ της τάξης για την παροχή πληροφοριών μέσω μελετών περιπτώσεων. Ενώ οι μελέτες περιπτώσεων παρέχουν αποτελεσματικά μαθησιακά αποτελέσματα, όπως η ανάπτυξη κατανόησης των αναγκών των πελατών, της πρότασης αξίας, του επιχειρηματικού μοντέλου και του σχεδίου διαδοχής για την έναρξη μιας επιχείρησης, σπάνια δημιουργούν την εσωτερική ώθηση ή το ενστικτώδες κίνητρο που έχουν αναπτύξει τα άτομα προς τις δικές τους ιδέες. Η δημιουργία ενός προγράμματος σπουδών με βάση το πλαίσιο του κύκλου μάθησης του Kolb (1984), μέσω μιας συγκεκριμένης εμπειρίας που ακολουθείται από αναστοχαστική παρατήρηση, αφηρημένη εννοιολόγηση που οδηγεί σε ενεργό πειραματισμό, θα μπορούσε να ενισχύσει την επιτυχία της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα. Για να επιτευχθεί επιτυχία στη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας, είναι σημαντικό να επισημανθεί η σημασία της "επιχειρηματικής διαδικασίας" του Geoffrey Moore (1991), με επίκεντρο το "making it happen" – «κάνοντάς το να συμβεί» σε συνδυασμό με το έργο του Jeffrey Timmons (1989) σχετικά με την "enactment" – «νομοθεσία» και το "entrepreneurial mind" – «επιχειρηματικό πνεύμα». (Vyakarnam & Hartman, 2011)

Για να προβληματιστούμε σχετικά με τα θεμέλια της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα, η προσέγγιση του έργου ENTRANCE αναπτύχθηκε σε δραστηριότητες που προωθούν την "επιχειρηματική νοοτροπία" και την ανάπτυξη δεξιοτήτων προκειμένου να εξελιχθεί μια ιδέα σε επιχειρηματική πρόταση, να γίνει κάποιος αυτοαπασχολούμενος ή να ξεκινήσει μια επιχείρηση. Στο παρόν έγγραφο παρέχουμε έναν παιδαγωγικό οδηγό για την υποστήριξη των ακαδημαϊκών που δεν

ασχολούνται με το επιχειρείν, ώστε να κατανοήσουν πώς να δημιουργήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο διδακτικό και εκπαιδευτικό υλικό για την ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας.

2. Σκοπός (Στόχος και λογική)

Ο παιδαγωγικός οδηγός περιέχει μεθοδολογικό υλικό για να υποστηρίξει τους ακαδημαϊκούς μη επιχειρηματίες στη δημιουργία του δικού τους εκπαιδευτικού υλικού και μαθημάτων για την ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας των εκπαιδευόμενων τους.

Ο παιδαγωγικός οδηγός αναπτύχθηκε για να

- υποστηρίξει τους ακαδημαϊκούς για την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων στην εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα μέσω διδακτικού υλικού υψηλής ποιότητας
- βοηθήσει τους ακαδημαϊκούς να αναπτύξουν διδακτικό υλικό και μαθήματα με βάση το πλαίσιο EntreComp
- παρέχει καθοδήγηση στους ακαδημαϊκούς για τον τρόπο προώθησης μιας μικτής μαθησιακής προσέγγισης με τη χρήση της εργαλειοθήκης ICT Business Toolkit
- καθοδηγεί τους ακαδημαϊκούς να αναπτύξουν υλικό που υποστηρίζει την ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων στους εκπαιδευόμενους
- προσφέρει συμβουλές και χρήσιμα εργαλεία για τον σχεδιασμό διαδραστικών μαθημάτων και διδακτικού υλικού για την προώθηση της επιχειρηματικής νοοτροπίας και την υποστήριξη της δημιουργίας επιχειρήσεων σε πρώιμο στάδιο.

3. Αναστοχασμός

Αναστοχασμός της εθνικής πιλοτικής εφαρμογής

Προκειμένου να αναπτυχθούν οδηγοί για την ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος, κάθε χώρα έχει εργαστεί και αναστοχαστεί γύρω από την εφαρμογή του μοντέλου ENTRANCE. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τον καλύτερο τρόπο προσέγγισης, η εφαρμογή μιας απλής ανάλυσης SWOT (Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats - Δυνατότητες, Αδυναμίες, Ευκαιρίες, Απειλές) ή μιας πιο θετικά προσανατολισμένης ανάλυσης PACO (Problem, Advantages, Challenges and Opportunities- Πρόβλημα, Πλεονεκτήματα, Προκλήσεις και Ευκαιρίες) θα μπορούσε να εφαρμοστεί στα αποτελέσματα του έργου. Στόχος αυτών των αναλύσεων είναι να δημιουργηθούν περαιτέρω συζητήσεις σχετικά με:

- την ατομική εμπειρία

- τις θεσμικές/οργανωτικές προκλήσεις, όπως - το μέγεθος της τάξης, η φύση του αντικειμένου, η επιχειρηματική κουλτούρα, η διάθεση για εμπορευματοποίηση, οι θεσμικές πολιτικές, η υποστήριξη από τους συναδέλφους, η διαδικτυακή υποδομή
- το κοινό-στόχος (συγκεκριμένοι φοιτητές, οι ανάγκες και το ενδιαφέρον τους).

Είναι σημαντικό να εκτιμηθούν οι διάφοροι παράγοντες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν ή να καθυστερήσουν την επιτυχή υλοποίηση ενός έργου σε εθνική κλίμακα, όπως τα όρια των ιδρυμάτων (κυρίως των πανεπιστημίων). Η ανάλυση δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη μόνο τους διαθέσιμους πόρους (οικονομικούς, ανθρώπινους) αλλά και τα κίνητρα των ακαδημαϊκών και την ατομική/ακαδημαϊκή ελευθερία τους να αλλάξουν το πρόγραμμα σπουδών τους ή να σχεδιάσουν νέο εκπαιδευτικό υλικό που να είναι διαδραστικό. Τέλος, είναι ζωτικής σημασίας να προβληματιστεί και να κατανοηθεί η κουλτούρα του ιδρύματος γύρω από την επιχειρηματικότητα και την ανάγκη για εμπορευματοποίηση.

Οι πιο σημαντικοί παράγοντες για να συμμετάσχουν οι μη επιχειρηματίες ακαδημαϊκοί στο έργο ήταν οι εξής:

- Απόκτηση νέων γνώσεων και μεθόδων για την επιχειρηματικότητα
- Γνώση νέων μεθοδολογιών για την καλύτερη εμπειρία μάθησης των φοιτητών
- Κατανόηση του ρόλου των διαδικτυακών εργαλείων στο σχεδιασμό μιας διαδραστικής μαθησιακής εμπειρίας
- Απόκτηση γνώσεων για τον καλύτερο τρόπο σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα
- Κατανόηση το ρόλου ενός μη επιχειρηματικού ακαδημαϊκού στην υποστήριξη της μεταφοράς και εμπορικής αξιοποίησης της τεχνολογίας

Ομάδα-στόχος για τον αναστοχασμό ανά χώρα Εμπειρία

Είναι δύσκολο να προσδιοριστούν οι ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα κίνητρα των ακαδημαϊκών που δεν ασχολούνται με το επιχειρείν για τους λόγους που είναι σημαντικό να ενισχυθεί η επιχειρηματική νοοτροπία στους φοιτητές τους. Οι περισσότερες από τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες των φοιτητών βασίζονται στην εμπειρία τους. Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα επικεντρώνεται στη βιωματική μάθηση, δηλαδή στη μάθηση μέσω της πράξης. Για να ανταποκριθεί κανείς στη φύση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, είναι σημαντικό να εργαστεί στενά με τους φοιτητές για το σχεδιασμό νέου εκπαιδευτικού υλικού με στόχο να αποκτήσουν πιο επιχειρηματικό πνεύμα. Σημαντικοί παράγοντες, όπως το αντικείμενό τους και κυρίως η προηγούμενη εμπειρία τους, είναι το κλειδί. Έτσι, ο προβληματισμός πρέπει να βασίζεται στην εμπειρία με φοιτητές σε όλα τα μαθησιακά αντικείμενα και κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Η πλειονότητα των φοιτητών σε κάθε πιλοτικό

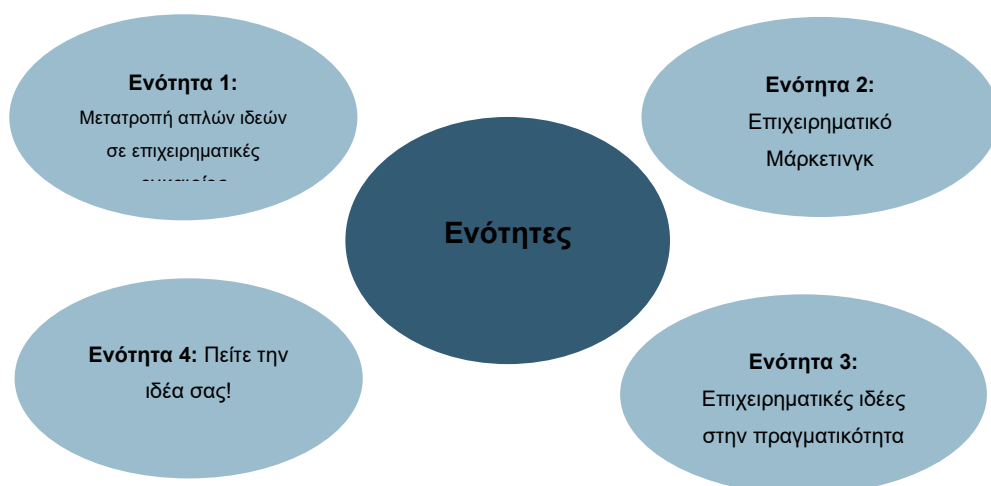
πρόγραμμα ήταν απόφοιτοι με γνωστικά αντικείμενα σχετιζόμενα με την επιστήμη της τεχνολογίας, την πληροφορική. Ενώ τα πιλοτικά σχέδια δοκιμάστηκαν σε μαθήματα που βασίζονται στην τεχνολογία, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι η ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας είναι εξίσου σημαντική σε μαθήματα όπως οι καλλιτεχνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, η κοινωνιολογία και η εκπαίδευση.

4. Μέθοδοι μάθησης

Περίληψη της μεθοδολογίας ENTRANCE

Το πρόγραμμα ENTRANCE σχεδιάστηκε ως ένα μοντέλο βασισμένο στις δεξιότητες, πρώτον με συνδυασμό δραστηριοτήτων που προωθούν την επιχειρηματική εκπαίδευση, οι οποίες εξετάζουν πώς οι ακαδημαϊκοί μπορούν να ενσωματώσουν και να αναπτύξουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες των φοιτητών τους κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας τους, ανεξάρτητα από τον ακαδημαϊκό τους κλάδο, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας των φοιτητών. Δεύτερον, το πρόγραμμα του έργου συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα για ακαδημαϊκούς και φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν μια επιχειρηματική ιδέα, να γίνουν αυτοαπασχολούμενοι/ελεύθεροι επαγγελματίες ή να δημιουργήσουν μια επιχείρηση.

Προκειμένου να αξιοποιηθούν οι επιχειρηματικές ικανότητες των ακαδημαϊκών/φοιτητών, αναπτύχθηκαν τέσσερις ενότητες με βάση τρεις βασικές μεθόδους: τα αποτελέσματα της πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνάς μας, την ανατροφοδότηση των εταίρων σχετικά με έργα που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και το πλαίσιο EntreComp.

Κατάρτιση βάσει ικανοτήτων

Σύμφωνα με το Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EntreComp, 2016), η επιχειρηματικότητα ορίζεται ως μια εγκάρσια βασική ικανότητα που εφαρμόζεται από άτομα και ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων οργανισμών, σε όλους τους τομείς της ζωής. Το μοντέλο EntreComp δίνει έμφαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση με βάση τις ικανότητες και διαχωρίζει τη μαθησιακή διαδικασία σε τρεις τομείς, αυτούς των "Ιδεών και Ευκαιριών", των "Πόρων" και της "Ενεργοποίησης". Οι επιθυμητές ικανότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι ακαδημαϊκοί περιλαμβάνουν τομείς όπως ο "σχεδιασμός και η διαχείριση" ή ο "χρηματοοικονομικός και οικονομικός αλφαριθμητισμός". Αυτές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην Εκπαίδευση για την Επιχειρηματικότητα, καθώς εστιάζουν κυρίως στο πώς να γίνει μια επιχειρηματική ιδέα πραγματικότητα, ενώ άλλα στοιχεία όπως η "ανίχνευση ευκαιριών", η "δημιουργικότητα" και το "όραμα", που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε όλους τους ακαδημαϊκούς και τους φοιτητές που επιθυμούν να ενισχύσουν την επιχειρηματική τους νοοτροπία, ανεξάρτητα από το αν θέλουν να θέσουν σε εφαρμογή την επιχειρηματική ή ερευνητική τους ιδέα.

Προκειμένου να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, περιγράψαμε τους βασικούς τομείς στους οποίους θα μπορούσε να παρασχεθεί κατάρτιση στους ακαδημαϊκούς προκειμένου να ξεπεραστούν οι δυσκολίες σχεδιασμού διδακτικού υλικού για την ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας.

- Πνευματική ιδιοκτησία - Αναλυτικός, πρόθυμος να ασχοληθεί με πράγματα που κάποιος δεν καταλαβαίνει
- Αναζήτηση εξωτερικής βοήθειας - Επικοινωνία, επιχειρηματολογία, παρουσίαση
- Χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης - Επικοινωνία, γραφή, δημιουργικότητα, δημιουργία συνδέσεων
- Αναγνώριση πιθανών κινδύνων εκ των προτέρων - Να είστε προληπτικοί και αναλυτικοί
- Ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου - Επικοινωνία, διαπραγμάτευση, οικονομικά, μάρκετινγκ, ηγεσία, διαχείριση έργων, διαχείριση χρόνου, επίλυση προβλημάτων, δικτύωση
- Οικονομικά θέματα - Οικονομικός αλφαριθμητισμός, σχεδιασμός αύξησης
- Μάρκετινγκ επιχειρηματικών προϊόντων/υπηρεσιών - Δημιουργικότητα- πρακτική εμπειρία με ψηφιακά εργαλεία, νευρομάρκετινγκ (π.χ. παρακολούθηση ματιών) και εργαλεία AI/ML

Για να μεγιστοποιηθεί το μαθησιακό αποτέλεσμα για τους ακαδημαϊκούς που δεν ασχολούνται με τις επιχειρήσεις, ειδικά για εκείνους που θα διδάξουν τα θέματα και τις θεματικές ενότητες σύμφωνα με την ανατροφοδότηση θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα εξής,

- Κάθε επιμέρους μαθησιακό αποτέλεσμα, ιδίως η ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας, εφαρμόζεται σε κάθε ενότητα.
- Διάφορα γνωστικά αντικείμενα ή θέματα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν σε συνέργειες για να βοηθήσουν τους μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους

- Οι διαδικτυακές πλατφόρμες θα πρέπει να ενσωματωθούν για να μεγιστοποιηθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα και η εμπειρία του χρήστη
- Οι ενότητες θα πρέπει να ακολουθούν προσεκτικά μια μαθησιακή ροή, με άλλα λόγια οι ακαδημαϊκοί θα πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά τη ροή με την οποία κάθε ενότητα σκέφτεται και παραδίδεται
- Όσον αφορά την αξιολόγηση και τη μαθησιακή εμπειρία, πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στον αυτοαναστοχασμό. Η αναστοχαστική μάθηση αποτελεί βασικό μέρος της μαθησιακής εμπειρίας.

Παρουσίαση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης ENTRANCE

Το πρόγραμμα υποστηρίζει τον συνεχιζόμενο ψηφιακό μετασχηματισμό που επιφέρει βαθιές αλλαγές στη διδασκαλία και τη μάθηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενισχύοντας το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα με τη χρήση μαζικών ανοικτών διαδικτυακών μαθημάτων (MOOC). Η προσέγγιση αυτή συνδυάζει διαφορετικές πηγές πληροφοριών και γνώσεων μετατρέποντάς τες σε ένα δυναμικό και ανοικτό μαθησιακό περιβάλλον - όπου ακαδημαϊκοί και φοιτητές αλληλεπιδρούν, προβληματίζονται και δημιουργούν γνώση - υποστηρίζοντας επίσης διεπιστημονικά και ευέλικτα προγράμματα σπουδών. Συγκεκριμένα, η πιλοτική εκπαίδευση θα ακολουθήσει την προσέγγιση της μικτής μάθησης, η οποία συνδυάζει το διαδικτυακό εκπαιδευτικό υλικό και τις ευκαιρίες αλληλεπίδρασης στο διαδίκτυο με τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας στην τάξη.

Σχεδιασμός της πλατφόρμας MOOC

Πολλοί ακαδημαϊκοί που προέρχονται από διαφορετικούς κλάδους επιλέγουν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση παράλληλα με τα ακαδημαϊκά τους καθήκοντα ή όχι. Η ανάπτυξη μιας νέας επιχείρησης περιλαμβάνει τη δοκιμή της εμπορικής αξιοποίησης μιας επιχειρηματικής ιδέας και την επιλογή των καλύτερων επιλογών για την ανάπτυξη της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της συγκέντρωσης πόρων, της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, της ανάπτυξης του επιχειρηματικού μοντέλου, του εντοπισμού και της στόχευσης της αγοράς και της προσέλκυσης χρηματοδότησης.

Η MOOC πλατφόρμα ENTRANCE εφοδιάζει ακαδημαϊκούς μη επιχειρηματίες με τις γνώσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της στρατηγικής δημιουργίας επιχειρήσεων, η οποία παρέχει ακαδημαϊκό υπόβαθρο στη διαδικασία. Η MOOC έχει σχεδιαστεί για να παρέχει στους ακαδημαϊκούς που δεν είναι επιχειρηματίες μια ευρεία γνώση και κατανόηση της επιχειρηματικής και καινοτόμας ατζέντας, της ανάγκης για καινοτομία και όλων των πτυχών της διαδικασίας δημιουργίας νέων επιχειρήσεων. Έχει σχεδιαστεί να περιλαμβάνει πέντε ενότητες που θα διευκολύνουν την ανάπτυξη ενός καμβά επιχειρηματικού μοντέλου. Αυτή η βήμα προς βήμα προσέγγιση παρέχει το

χρόνο και την ευκαιρία να αναπτυχθεί μια ροή στη μαθησιακή εμπειρία με στόχο την παραγωγή ενός ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου για την έναρξη μιας επιχείρησης.

Η διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης ENTRANCE έχει σχεδιαστεί με μια μικτή μαθησιακή προσέγγιση που συνδυάζει διαδραστικές διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο με ασύγχρονο μαθησιακό υλικό, όπου οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε μαθησιακό υλικό όπως βίντεο, κουίζ, γλωσσάρια, πρόσθετους πόρους, μελέτες περιπτώσεων και προτεινόμενες δραστηριότητες αυτο-ολοκλήρωσης. Το πρόγραμμα ENTRANCE συνδυάζει τέσσερις ενότητες σχεδιασμένες ως σύγχρονη μαθησιακή εμπειρία, όπου οι συμμετέχοντες αλληλεπιδρούν με τον καθηγητή και μεταξύ τους μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων. Ακολουθεί η χρήση της εργαλειοθήκης επιχειρηματικού σχεδίου όπου μπορούν να σχεδιάσουν το δικό τους ρυθμό για την επανεξέταση κάθε ενότητας μέσω διαδικτύου με τελικό στόχο την δημιουργία μιας επιχειρηματικής στρατηγικής μέσω της εργαλειοθήκης επιχειρηματικού σχεδίου. Για τη βελτίωση του σχεδιασμού τα βασικά αποτελέσματα περιελάμβαναν,

- Σαφή ροή μάθησης όπου κάθε ενότητα τροφοδοτεί η μία την άλλη
- Συνδυασμό εργαλείων σε μια πλατφόρμα
- Εύκολη πρόσβαση και ευκολία χρήσης
- Αποτελεσματική χρήση του χρόνου με πρόσβαση σε βίντεο μικρής διάρκειας (έως 5 λεπτά)

Πλεονεκτήματα και οφέλη της MOOC

Η MOOC ENTRANCE είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για ακαδημαϊκούς που δεν ασχολούνται με τις επιχειρήσεις, είτε για να βελτιώσουν την παραδοσιακή εκπαίδευση στην τάξη, είτε για να χρησιμοποιηθούν ως αυτόνομη πλατφόρμα για την ανάπτυξη συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων για την μετατροπή μιας ιδέας σε επιχειρηματική υπόθεση. Άλλα πλεονεκτήματα και οφέλη περιλαμβάνουν:

- Εύκολη πρόσβαση στους συμμετέχοντες
- Ανοικτή σε όλους
- Δυνατότητα συνδυασμού και αντιστοίχισης του περιεχομένου των εννοιών ανάλογα με τον βασικό κλάδο
- Συμβουλές από ειδικούς επαγγελματίες και επιχειρηματίες σε όλο τον κόσμο μέσω ζωντανών διαδικτυακών συνεδριών, αλλά και προηχογραφημένων βιντεοσκοπημένων περιπτώσεων
- Προηχογραφημένες περιπτώσεις από διαφορετικούς πολιτισμούς θα μπορούσαν να εμπνεύσουν και να κινητοποιήσουν τους σπουδαστές και επίσης να ευαισθητοποιήσουν τους

σπουδαστές σχετικά με τη σημασία της πολιτισμικής ταυτότητας και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει τις επιχειρήσεις

- Ανταλλαγή γνώσεων, συμμετοχή σε φόρουμ συζητήσεων, συμμετοχή σε μια επιχειρηματική κοινότητα
- Υλικό για να εμπνεύσει, να εμπλέξει και να παρακινήσει τους συμμετέχοντες να βγουν από τη ζώνη άνεσής τους
- Ενίσχυση της ενεργής μάθησης

Πιθανές δυσκολίες για τη χρήση ΜΟΟC

Παρά το γεγονός ότι οι πλατφόρμες ΜΟΟC είναι πολύ χρήσιμα εργαλεία για την ενίσχυση της παραδοσιακής κατάρτισης και των μαθημάτων, μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης μερικές πιθανές δυσκολίες που πρέπει να εξεταστούν,

- Παράγοντες όπως ο τεχνικός εξοπλισμός και η ποιότητα του δικτύου του μαθητή
- Τα σύντομα βίντεο και οι διαδικτυακές διαλέξεις μπορεί να είναι διαθέσιμα μόνο σε μία γλώσσα
- Μεγάλος αριθμός υλικού που μπορεί να αποδυναμώσει τη βαθιά μαθησιακή εμπειρία των εκπαιδευομένων, αν βιαστούν να το διεκπεραιώσουν
- Καθορισμός του κατάλληλου συνόλου εργαλείων για την παροχή συνεχούς ανατροφοδότησης και αξιολόγησης για την ολοκλήρωση κάθε ενότητας στο διαδίκτυο
- Απλοποίηση των πλατφορμών και της πρόσβασης στο υλικό
- Σαφής στρατηγική για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας των ιδεών που εισάγονται στην πλατφόρμα

Μέθοδοι παροχής ΜΟΟC

Η ΜΟΟC αποτελείται από τέσσερις ενότητες που αφορούν πέντε μακροπεριοχές αφιερωμένες στην ανάπτυξη ενός μοντέλου επιχειρηματικού σχεδίου με έμφαση στην καινοτομία του επιχειρηματικού μοντέλου:

- Ενότητα 1: Μετατροπή απλών ιδεών σε επιχειρηματικές ευκαιρίες
- Ενότητα 2: Μάρκετινγκ επιχειρηματικών προϊόντων/υπηρεσιών
- Ενότητα 3: Μετατροπή επιχειρηματικών ιδεών στην πράξη

- Ενότητα 4: Παρουσιάστε την ιδέα σας!

Κάθε ενότητα έχει σχεδιαστεί ως μέρος μιας συνεχούς μαθησιακής εμπειρίας, όπου έχουν χρησιμοποιηθεί διαφορετικά εργαλεία παροχής μάθησης για τη βελτίωση της εμπειρίας του εκπαιδευόμενου. Η χρήση σύντομων βίντεο και κουίζ όχι μόνο παρακινεί τους εκπαιδευόμενους να συνεχίσουν με την ολοκλήρωση του μαθήματος, αλλά αυξάνει επίσης την μάθηση μέσω του διαδικτύου.

Οι μελέτες περιπτώσεων παρέχουν στους συμμετέχοντες έναν αποτελεσματικό τρόπο να αναπτύξουν την κατανόηση των βασικών επιχειρηματικών γνώσεων, όπως η επιχειρηματική ευκαιρία και η επιχειρηματική ιδέα, οι ανάγκες της αγοράς, οι προτάσεις αξίας, η πνευματική ιδιοκτησία, το επιχειρηματικό μοντέλο και τα σχέδια διαδοχής για τη μετατροπή μιας ιδέας σε επιχειρηματική υπόθεση.

Υπάρχουν διάφορες δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί ως μέρος της μαθησιακής εμπειρίας της MOOC για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη επιχειρηματικής νοοτροπίας. Η χρήση της βιωματικής μάθησης μέσω της ενασχόλησης με μια διαδικτυακή εργαλειοθήκη επιχειρηματικών σχεδίων αυξάνει τα παιδαγωγικά οφέλη για τη χρήση του MOOC.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για την παροχή περιεχομένου στους συμμετέχοντες προκειμένου να ενισχυθεί η επιχειρηματική νοοτροπία. Ένας από τους πιο συμβατικούς τρόπους για την παροχή πληροφοριών και γνώσεων στους συμμετέχοντες είναι μέσω μιας διάλεξης, ωστόσο είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι μια διά ζώσης συνάντηση είναι τόσο διαδραστική όσο την καθιστά ο διδάσκων. Για να επιτευχθεί το επιθυμητό μαθησιακό αποτέλεσμα και να αυξηθεί η επιχειρηματική πρόθεση, είναι σημαντικό να υπάρχουν δύο διδάσκοντες στην αίθουσα καθ' όλη τη διάρκεια της ενότητας. Ο ένας διδάσκων θα πρέπει να έχει τεχνικό υπόβαθρο που να εστιάζει σε ένα θέμα και ο άλλος διδάσκων με επιχειρηματικό υπόβαθρο για να φέρει πρακτική αξιοπιστία και να εμπνεύσει το ακροατήριο. Αυτός θα μπορούσε να είναι ένας προσκεκλημένος ομιλητής, ένας επιχειρηματίας, αλλά το πιο σημαντικό είναι να είναι ένας επαγγελματίας.

Προκειμένου να καλλιεργηθεί η επιχειρηματική νοοτροπία, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τα διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και να αναπτύξουμε επίγνωση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας μέσα στην οποία οι επιχειρήσεις αναδύονται και λειτουργούν. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να συνεργάζεστε με εκπαιδευτικούς και μαθητές από διαφορετικά επαγγελματικά και πολιτισμικά υπόβαθρα όταν σχεδιάζετε περιεχόμενο για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα.

Toolkit επιχειρηματικού σχεδίου

Το toolkit επιχειρηματικού σχεδίου είναι ένα διαδραστικό διαδικτυακό εργαλείο που έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει τη μάθηση μέσω δραστηριοτήτων, δηλαδή τη μάθηση μέσω της πράξης, ως βασική παιδαγωγική προσέγγιση στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας. Παρουσιάζοντας νέες πληροφορίες με διαδραστικό τρόπο, κατά τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι συνδέουν τις νέες

πληροφορίες με τις προηγούμενες γνώσεις τους, η μάθηση γίνεται βαθύτερη. Στο πλαίσιο του διαδραστικού εργαλείου, οι εκπαιδευόμενοι θα ασχοληθούν με το εργαλείο με πολλαπλό τρόπο για να δημιουργήσουν έναν καμβά επιχειρηματικού μοντέλου στο τέλος της συνεδρίας χρησιμοποιώντας όλες τις προηγούμενες γνώσεις τους από την πλατφόρμα μάθησης MOOC. Συνδέοντας τις γνώσεις τους με ένα πρακτικό εργαλείο, η μαθησιακή εμπειρία εμβαθύνει, γεγονός που οδηγεί σε αυξημένο επίπεδο επιχειρηματικής αυτοαποτελεσματικότητας των εκπαιδευομένων.

Παιδαγωγικές προκλήσεις

Πώς να αυξήσετε την επιχειρηματική αυτοπεποίθηση;

Ενώ οι μελέτες περιπτώσεων παρέχουν αποτελεσματικά μαθησιακά αποτελέσματα, όπως η κατανόηση των αναγκών των πελατών, των προτάσεων αξίας, των επιχειρηματικών μοντέλων και των σχεδίων διαδοχής για την έναρξη επιχειρήσεων, σπάνια επιφέρουν την εσωτερική ώθηση ή το ενστικτώδες κίνητρο που έχουν αναπτύξει τα άτομα προς τις δικές τους ιδέες. Για να επιτύχουμε στη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας μέσω της πλατφόρμας MOOC, είναι σημαντικό να τονίσουμε το ρόλο της μάθησης μέσω δραστηριοτήτων, καθώς η επιχειρηματικότητα δεν αφορά μόνο στην ιδέα αλλά και όλες τις δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της επιχειρηματικής διαδικασίας. Η παροχή στους εκπαιδευόμενους μιας διαδικτυακής πλατφόρμας για την εκτέλεση εργασιών είναι ένας τρόπος για την οικοδόμηση επιχειρηματικής αυτοπεποίθησης. Οι εργασίες μέσω της πλατφόρμας MOOC που υποστηρίζουν την αύξηση της επιχειρηματικής αυτοπεποίθησης θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- Σύντομη αυτοπαρουσίαση
- Σχεδιασμός έργου ή επιχείρησης
- Χτίζοντας κάτι - ως μέρος της εργαλειοθήκης επιχειρηματικού σχεδίου
- Ανάλυση μιας πραγματικής ιδέας για την οικοδόμηση μιας επιχειρηματικής υπόθεσης
- Διεξαγωγή έρευνας αγοράς για ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία

Πώς να διατηρήσετε την προσοχή μέσω της παρακίνησης;

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις είναι να διατηρηθεί η συγκέντρωση της προσοχής και να παρακινηθούν οι εκπαιδευόμενοι να ολοκληρώσουν κάθε εργασία στο MOOC. Ενώ το ενστικτώδες κίνητρο είναι το κλειδί, μπορούμε επίσης να χρησιμοποιήσουμε αρχές για να εμπλακούμε με τους εκπαιδευόμενους και να διατηρήσουμε την προσοχή τους για να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους.

- Κρατήστε τους εκπαιδευόμενους ενεργούς παρέχοντας διαδραστικά εργαλεία για αυτοαξιολόγηση και αυτοκριτική
- Χρήση διαμορφωτικής αξιολόγησης

- Εφαρμόστε τις αρχές της βαθιάς μάθησης - χρησιμοποιώντας δημιουργικά την αποκτημένη γνώση - όταν παρέχετε ανατροφοδότηση για την εργασία των μαθητών
- Χρησιμοποιήστε την παιχνιδιοποίηση για να παρατηρήσετε τα επιτεύγματα και εφαρμόστε επίσης εργαλεία ψηφιακά, νευρομάρκετινγκ (π.χ. eye-tracking) και εργαλεία AI/ML
- Παρουσιάστε με σαφήνεια πόσο πέτυχε ο εκπαιδευόμενος και πόσος χρόνος απαιτείται για την ολοκλήρωση του MOOC
- Γιορτάστε τα μικρά επιτεύγματα – με επιβράβευση
- Απλοποιήστε την πρόσβαση στα εργαλεία μάθησης

4. Μαθησιακά αποτελέσματα

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (ILOs)

- Ανάπτυξη μιας επιχειρηματικής νοοτροπίας με την οποία θα μπορούν να αναγνωρίζουν και να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες προκειμένου να δημιουργήσουν νέα επιχειρηματικά εγχειρήματα
- Αύξηση της επιχειρηματικής αυτοαποτελεσματικότητας κατά την οποία αυξάνεται η πίστη των συμμετεχόντων στην ικανότητά τους να διερευνήσουν την επιχειρηματικότητα
- Εφαρμογή με επιτυχία δημιουργικών προσεγγίσεων για τον σχεδιασμό καινοτόμων λύσεων σε πολύπλοκα προβλήματα
- Ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την επαγγελματική τους εξέλιξη στο μέλλον

Συμπεράσματα

Στο πλαίσιο του προγράμματος ENTRANCE, κάθε χώρα εταίρος πραγματοποίησε μια πιλοτική μελέτη, η οποία περιελάμβανε τη δια ζώσης παρουσίαση και παράδοση και των τεσσάρων ενοτήτων σε συνδυασμό με τη χρήση του διαδικτυακού toolkit επιχειρήσεων. Για να ολοκληρώσουμε τον οδηγό, εφαρμόσαμε μια προσέγγιση αναστοχαστικής μάθησης και ζητήσαμε από κάθε εταίρο να παράσχει μια σύντομη περίληψη των σημαντικότερων παιδαγωγικών προσεγγίσεων που εφάρμοσε με επιτυχία στο πλαίσιο της εμπειρίας του ENTRANCE.

Κύπρος: Η συνολική εμπειρία στην Κύπρο αποδείχθηκε επωφελής για τους συμμετέχοντες, καθώς πολλοί από αυτούς υποστήριξαν ότι απέκτησαν επιχειρηματικό πνεύμα, το οποίο θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν για να σκεφτούν μια νέα επιχείρηση στο εγγύς μέλλον. Η προσέγγιση της μικτής

μάθησης λειτούργησε επαρκώς και έδωσε στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να συναντηθούν δια ζώσης και διαδικτυακά, να αλληλεπιδράσουν και να συνεργαστούν με βάση την αξιοποίηση της εργαλειοθήκης επιχειρηματικών σχεδίων και του BMC.

Ελλάδα: Στο πλαίσιο της πιλοτικής εμπειρίας στο ελληνικό πλαίσιο, η πλειονότητα των σχολίων και των αναφορών που ελήφθησαν ήταν θετικές. Οι συμμετέχοντες στη φάση της πιλοτικής εφαρμογής συμφώνησαν ότι το περιεχόμενο της κατάρτισης ήταν σχετικό και χρήσιμο, ο συνδυασμός του περιεχομένου με τη θεωρία και την πρακτική ήταν κατάλληλη, και οι συντονιστές ήταν ιδιαίτερα καταρτισμένοι. Όσον αφορά το περιεχόμενο, παραδέχθηκαν ότι ήταν ελκυστικό, καλά οργανωμένο τόσο για δια ζώσης όσο και για διαδικτυακές εκπαιδεύσεις, και με οριζόντια μορφή, προσαρμόσιμο σε διαφορετικά περιβάλλοντα.

Λιθουανία: Η κατάρτιση έδειξε (με βάση τον αριθμό των ενδιαφερομένων συμμετεχόντων) ότι η σημασία της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα μεταξύ των ακαδημαϊκών που δεν ασχολούνται με τις επιχειρήσεις είναι υπαρκτή. Αξίζει να σημειωθεί ότι η κατάρτιση πραγματοποιήθηκε σε δια ζώσης περιβάλλον από έναν διδάσκοντα και οργανώθηκε με βιωματικό τρόπο. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή δέσμευση για κάθε συμμετέχοντα, η κατάρτιση παραδόθηκε από έναν λέκτορα και έναν έμπειρο συντονιστή ή επιχειρηματία. Χρησιμοποιήθηκε όλο το προετοιμασμένο διδακτικό υλικό σε ευθυγράμμιση με το πρόγραμμα σπουδών των διδασκόντων. Επιπλέον, συμπεριλήφθηκαν τοπικά παραδείγματα για βιωματική μάθηση, όπως ζωντανές συνεδρίες με νεοσύστατες επιχειρήσεις αρχικών σταδίων. Συνεπώς, η ίδια λογική θα πρέπει να συμπεριληφθεί και για την ηλεκτρονική ή υβριδική έκδοση.

Πορτογαλία: Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομάδα είχε δύο τάξεις με φοιτητές από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, επίπεδα εκπαίδευσης και χωρίς επιχειρηματική εμπειρία, χρησιμοποιήθηκαν δραστήριες μεθοδολογίες ως παιδαγωγική προσέγγιση. Η ομάδα εφάρμοσε τη σχεδιαστική σκέψη για να δημιουργήσει ένα καινοτόμο προϊόν/υπηρεσία και το DIY (do-it-yourself) για να δημιουργήσει το πρωτότυπο και να παρουσιάσει την επιχείρησή της. Η σχεδιαστική σκέψη χρησιμοποιήθηκε επειδή είναι μια δημιουργική και καινοτόμος μεθοδολογία για τη σκέψη και την επίλυση προβλημάτων, θέτοντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο των λύσεων με έμφαση στην ενσυναίσθηση και τη συνεργασία. Ο χρόνος κατάρτισης και παρουσίασης των ενοτήτων χωρίστηκε σε τέσσερα στάδια: 1) Καταιγισμός ιδεών (Brainstorm), ο οποίος αποσκοπούσε στην εύρεση και ανάλυση μιας επιθυμητής, εφικτής και τεχνικά δυνατής ιδέας προϊόντος/υπηρεσίας. 2) Συμπλήρωση του καμβά επιχειρηματικού μοντέλου στην πλατφόρμα. 3) Prototyping ή Do it Yourself κατά το οποίο χρησιμοποιήθηκαν διάφορα γραφικά ύλη για να δημιουργήσουν οι ομάδες διάφορα πρωτότυπα και τέλος 4) Pitch - αφήγηση ιστοριών. Όλες οι ομάδες παρουσίασαν ένα pitch deck και ένα elevator pitch της επιχειρηματικής ιδέας που ανέπτυξαν.

Συνοψίζοντας, η προσέγγιση ENTRANCE αναπτύχθηκε σε δραστηριότητες για την προώθηση της "επιχειρηματικής νοοτροπίας" και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για ακαδημαϊκούς που δεν ασχολούνται με το επιχειρείν. Αυτός ο παιδαγωγικός οδηγός σχεδιάστηκε ειδικά με στόχο την υποστήριξη των ακαδημαϊκών μη επιχειρηματιών στην κατανόηση του καλύτερου τρόπου δημιουργίας διδακτικού και εκπαιδευτικού υλικού για την ενίσχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας.

Παραρτήματα

Το ακόλουθο υλικό για την πρωτογενή έρευνα σχεδιάστηκε με βάση το πλαίσιο EntreComp, τη συστηματική βιβλιογραφική έρευνα και την αναζήτηση στο διαδίκτυο από τον εταίρο του έργου, GrantXpert.

Υλικό πλαισίου EntreComp:

Για επιχειρηματικές ικανότητες:

EntreComp Into Action Εμπνευστείτε και κάντε το πραγματικότητα: Οδηγός χρήσης του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επιχειρηματικών Ικανοτήτων

Για παιδαγωγικές προσεγγίσεις:

Εγχειρίδιο παιχνιδιού EntreComp: Επιχειρηματική μάθηση πέρα από την αίθουσα διδασκαλίας

Παράρτημα I

Section 1 of 6

ENTRANCE: Enhancing the ENTRepreneurial mindset of non-business Academics in Europe

This project has been funded with support from the European Commission. The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2020-1-CY01-KA203-065982

After section 1 Go to section 2 (Part I: The relati... entrepreneurship)

Section 2 of 6

Part I: The relationship of your university with entrepreneurship

Το ερωτηματολόγιο μπορείτε να το βρείτε εδώ:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdFNikDFC3XPWjoFmmgIH2_k3T4vcRB599Ngi6CsnmLjD4LTw/viewform?usp=sf_link

Παράρτημα II

Part III: Entrepreneurial skills

Ideas & Opportunities

1. Please explain the rationale of your business idea. What elements did you consider for the identification of your business idea/opportunity?
2. What is more important to you: the novelty of a product/idea or its meaning?
3. Does your idea hold innovative characteristics and why (competitive advantage, competitors respond)? Can this advantage be sustained and how?

Resources

4. Which are those resources (tangible and/or intangible) which helped to turn your idea into action? (e.g., follow strategies, reward, time management, funding, social media).
5. Do you use digital resources? Why do you consider technology as an important element for your business idea? For which tasks do you use digital resources (mention some software)?

Το υπόδειγμα μπορείτε να το βρείτε εδώ https://1drv.ms/w/s!AtX7ONJK8jZAiEXq8Q3Fhuf_Sb9w?e=7npb0G

